

KR 22/03 Trosopplæring i en ny tid. Oppfølging av St.meld. nr. 7 (2002-2003). Sentralt prosjektsekretariat

Råd, nemnder m.v.	Møtested	Møtedato
Kirkerådet	Oslo	4.-5. juni 2003

Saksbehandler: Anne Marie Eilertsen

Saksdokumenter:

- Innst. S. nr. 200 (2002-2003) om trosopplæring i en ny tid. (vedlagt)
- Sak KR 6/03 Trosopplæring i en ny tid. Oppfølging av St.meld. nr. 7 (2002-2003) (saksdok. til mars-møtet)
- St.meld. nr. 7 (2002-2003)
Trusopplæring i ei ny tid. Om reform av dåpsopplæringa i Den norske kyrkja (utsendt som dokument til KM 2002)
- NOU 2000: 26 "*... til et åpent liv i tro og tillit*". *Dåpsopplæring i Den norske kirke* (utsendt til mars-møtet)

- Lovfestet dåpsopplæring for samiske barn og unge. Et tilleggsdokument utarbeidet av Samisk kirkeråd til sak KR 45/01 (utsendt til mars-møtet)
- Plan for dåpsopplæring i Den norske kirke (utsendt til mars-møtet)

SAK KR 22/03 TROSOPPLÆRING I EN NY TID. Oppfølging av st. meld. nr. 7 (2002-2003). Sentralt prosjektsekretariat.

Sammendrag

Stortinget vedtar 27. mai 2003 en reform for å styrke opplæringen av barn og unge i regi av tros- og livssynssamfunnene i Norge. For Den norske kirke har reformen som mål at det i alle landets menigheter tilbys opplæring for alle døpte i alderen 0-18 år. De første årene av reformen avsettes til forsøksvirksomhet, med henblikk på utvikling av et tilbud rettet inn mot bredden av døpte barn. Kirkerådet skal ha det koordinerende ansvaret for prosjektet og for å oppnevne en styringsgruppe. Erfaringene fra forsøksperioden vil danne grunnlag for gjennomføring av reformen i landet som helhet.

Forslag til vedtak:

1. Kirkerådet definerer følgende mandat for styringsgruppen som skal lede

trosopplæringsreformens forsøks- og utviklingsarbeid:

- A. Kirkerådet har det overordnede ansvar for prosjektet. Kirkerådet kan delegere nærmere bestemte ansvarsområder til styringsgruppen.
- B. Styringsgruppen gis ansvar for strategisk ledelse av forsøks- og utviklingsarbeidet, herunder prosjektsekretariatets faglige arbeid, både mht. organisering, framdrift og innhold.
- C. Styringsgruppen rapporterer til Kirkerådet og har et nært, løpende samarbeid med prosjektets sekretariat.
- D. Styringsgruppen oppnevnes for en periode på fem år, med mulighet for forlengelse i forsøksperiodens slutfase.

2. Styringsgruppens sammensetning

Kirkerådet vil fremheve at styringsgruppen vil ha en viktig funksjon som drivkraft for innføringen av trosopplæringsreformen for Den norske kirke. Gruppens medlemmer må hver for seg og samlet stille seg bak reformens intensjon og målsetting. Med bakgrunn i prosjektets egenart og behov for kompetanse i det styrende leddet, oppnevnes disse seks/sju personene som medlemmer av styringsgruppen:

-
-
-
-
-
-

-

I tillegg oppnevnes tre varamedlemmer:

-

-

-

3. Kirkerådet ber styringsgruppen for prosjektet om i samarbeid med Kirkerådets sekretariat å utarbeide en prosjektbeskrivelse, herunder en modell for organiseringen, som legges fram som orienteringssak for Kirkemøtet 2003. Styringsgruppen bes samtidig om å ta initiale grep i forhold til etablering av prosjektet fra 2004, herunder faglige forarbeider til forsøk og evaluering, samt sonderinger overfor mulige samarbeidspartnere innenfor ulike områder av prosjektet.

Saksorientering

Kirkerådet behandlet i møte 2.-4. mars sak KR 6/03 "Trosopplæring i en ny tid. Oppfølging av St.meld. nr. 7 (2002-2003)". I forarbeidene til saken var det forutsatt at Stortinget skulle behandle meldingen slik at utfallet var klart før Kirkerådets behandling i møtet. Imidlertid ble Stortingets behandling av meldingen utsatt, det forelå ikke lenger grunnlag for å realitetsbehandle forslaget til vedtak, og Kirkerådets vedtak i saken ble gitt en annen vinkling enn det opprinnelige forslaget.

Utvikling siden forrige møte i Kirkerådet – komitéens innstilling

Stortingets Kirke-, undervisnings- og forskningskomité avleverte sin innstilling vedrørende meldingen til Stortinget 8. mai 2003 (se vedlegg), og saken vil behandles i Stortinget 27. mai.

I innstillingen går et flertall inn for en reform av trosopplæringen i Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn. Med bakgrunn i medlemstallet i Den norske kirke uttaler en samlet komité at "den nærheten mellom folk og kirke som har preget vårt land gjennom tusen år, fremdeles er til stede. Den norske kirke er en bred folkekirke som favner det store flertall av befolkningen" og at "det er viktig at barn og unge får opplæring i egen tro" (inst. pkt. 2.1). Under generelle merknader understreker også en samlet komité at "det er menighetene lokalt som skal være garantisten for at bredden i folkekirken blir ivaretatt i opplæringen".

Innstillingen gir innledningsvis et sammendrag av Stortingsmeldingen og slutter seg i hovedtrekk til meldingen når det gjelder organisering av reformen. Man går inn for et forsøks- og utviklingsarbeid i de første fem årene, organisert som et prosjekt som Kirkerådet har det koordinerende ansvaret for gjennom en styringsgruppe med bred representasjon og et nasjonalt prosjektsekretariat. Målet for prosjektperiodens forsøks- og utviklingsarbeid er at det i de lokale menighetene skapes og etableres tilbud som får oppslutning fra bredden av døpte barn. Hovedmålgruppen for satsingen er medlemmer i Den norske kirke i alderen 0-18 år.

Om oppgavene for den sentrale prosjektledelsen sier innstillingen at det "primært må være å motivere og rettlede det lokale nivå, å ha oversikt over det forsøks- og utviklingsarbeid som settes i gang, å kartlegge erfaringer og å gjennomføre evalueringer, samt legge til rette for informasjonstiltak og erfaringsspredning." (Innst. S. nr. 200 (2002-2003) pkt. 2.2). Samtidig understrekes det at arbeidet skal ha lokal forankring.

Innstillingen fra komitéen signaliserer noen endringer i forhold til stortingsmeldingen mht. organiseringen. Flertallet støtter ikke forslaget om prosjektlederstillinger på bispedømmenivå og mener at departementet i meldingen legger opp til en for detaljert styring av arbeidet (Innst. pkt. 2.2). I denne sammenheng sier innstillingen at prosjektsekretariatet bør samarbeide med ulike fagmiljøer om den konkrete utformingen av utprøvnings- og forsøksvirksomheten.

En skisse til organisering av prosjektet

Forsøks- og utviklingsarbeidet skal ledes av en styringsgruppe oppnevnt av Kirkerådet. Det daglige arbeidet utføres av et prosjektsekretariat. Prosjektet organiseres som en selvstendig enhet, men det vil være nær tilknytning til det valgte Kirkerådet mht. rapportering/budsjett og til Kirkerådets sekretariat mht. løpende kontakt med ledelsen og den faglige staben. Kirkerådet vedtar mandat for prosjektets styringsgruppe. På beslutningsnivå må ansvarsfordeling og rapporteringsrutiner mellom Kirkerådet og prosjektets styringsgruppe avklares. På utøvende nivå må arbeidsdelingen mellom prosjektsekretariatet, Kirkerådets sekretariat, bispedømmene og ulike eksterne organer defineres. Blant annet vil bispedømmenes fagstillinger innenfor undervisning og diakoni være en vesentlig ressurs og viktig samarbeidspart i arbeidet.

Under styringsgruppens ledelse skal prosjektsekretariatet i en periode på fem år administrere forsøks- og utviklingsarbeid landet over med henblikk på oppbygging av et permanent tilbud i de lokale menighetene til alle dømte barn opp til 18 år. Oppdraget stiller krav til koordinering, samarbeid og delegering; til kreativitet, effektivitet og kvalitet; til faglig dybde og breddeforvidling. Det er en oppgave som prosjektsekretariatet vil trenge bidrag fra mange andre aktører for å løse. Ulike virksomheter både innenfor og utenfor en kirkelig sammenheng har kompetanse og ressurser som reformarbeidet må benytte seg av – universiteter, høyskoler og andre fagmiljøer, barne- og ungdomsorganisasjoner, ansatte og frivillige med ulike profesjonsbakgrunn. Kompetansen kan trekkes inn i prosjektet gjennom representasjon i referansegrupper, konsulent- og rådgivningstjenester eller større, definerte oppdrag/tjenesteleveranser.

Disse forholdene er berørt i den videre fremstillingen i dokumentet, men ikke utførlig beskrevet. En nærmere konkretisering av framdrift og organisering vil måtte komme inn som en av styringsgruppens første, viktige oppgaver. Målet i denne omgang er å oppnevne en styringsgruppe for prosjektet og definere denne gruppens mandat, og dessuten legge til rette for et midlertidig sekretariat for høsten 2003 og at selve prosjektorganiseringen kan iverksettes fra budsjettåret 2004.

Oppnevning av styringsgruppe

Styringsgruppens hovedoppgave vil være organisering og strategisk ledelse av prosjektet, ut fra faglige kriterier som sikrer kvalitet i prosjektet både innholdsmessig og administrativt. Det må tilrettelegges for hensiktsmessige rapporteringsrutiner mellom Kirkerådet, styringsgruppen og prosjektsekretariatet og for en møtehyppighet i styringsgruppen som sikrer en effektiv framdrift av prosjektet. Styringsgruppen må være operativ innen kort tid etter oppnevningen.

Styringsgruppen skal i henhold til oppdraget ha bred representasjon. Dette kriteriet må ses i sammenheng med styringsgruppens oppgave og mandat og hva som vil være et hensiktsmessig antall i gruppen.

Ved utforming av mandat for og sammensetning av styringsgruppen må det blant annet tas hensyn til følgende forutsetninger som bl.a. gis ut fra stortingsvedtaket:

- Kirkerådet vil ha et overordnet budsjettansvar.
- Kirkerådet har ansvar for strategiske veivalg for reformen på lang sikt.
- Kirkerådet har ansvar for å avklare ansvars- og oppgavefordeling mellom de sentrale aktørene i prosjektet.
- Kirkerådets tilsettingsråd er ansettelsesmyndighet for prosjektets medarbeidere.
- Kirkerådet vil ha ansvar for utvikling og utforming av retningsgivende planer for reformen, og for at endelige planer for det utvidede dåpsopplæringstilbudet vedtas av Kirkemøtet.
- Kirkerådet kan delegere deler av sitt ansvarsområde til styringsgruppen.
- Styringsgruppens hovedfunksjon vil være å ha ansvar for den strategiske ledelsen av den femårige forsøksvirksomheten – faglig, økonomisk og organisatorisk.
- Styringsgruppen rapporterer til Kirkerådet og fremmer overfor

Kirkerådet forslag til budsjett og fremdriftsplan for prosjektet.

- Styringsgruppen er konsultativt organ og har forslagsrett mht. innstillinger i ansettelsessaker som vedrører prosjektets medarbeidere.

Styringsgruppen må ha så mange medlemmer at den nødvendige kompetanse og bredde er representert, men samtidig så få at gruppen kan utgjøre en effektiv arbeidsenhet. Med bakgrunn i trosopplæringsreformens karakter og gruppens oppgaver og ansvar, mener Kirkerådet styringsgruppen bør ha representert kompetanse innenfor fagområdene pedagogikk, teologi, samfunn/oppvekst, økonomi, organisasjon (prosjektstyring, endringsprosesser) og kommunikasjon/informasjon. Gruppen må kunne ivareta interesser på vegne av brukerne (barn / ungdom, foreldre, den brede medlemsmassen), de ansatte (prester, kateketer, diakoner, organister m.fl.), det lokale og regionale nivå og den samiske befolkningen.

Samtidig som ulike fagområder og interesseområder må være representert, må styringsgruppen sikre det som er et absolutt anliggende ved reformen: at "bredden i folkekirken blir ivaretatt i opplæringen." (Innst. pkt. 2.1). Styringsgruppens fokus må hele tiden være det som er målet for trosopplæringsreformen i Den norske kirke: "eit utvida, systematisk og velorganisert opplæringstilbod for alle døypte barn i alle kyrkjelydane i landet" (St.meld. nr. 7 (2002-2003) s. 33).

I tillegg til styringsgruppen vil prosjektet ha behov for et nettverk for rådgivning og konsultasjon av faglig art, relatert til mer spesifikke fagområder, målgrupper eller arbeidsmåter. Som ledd i en helhetlig organisasjonsmodell vil det ligge til styringsgruppen å definere funksjon, omfang og sammensetning for disse referanse- eller faggruppene og også å oppnevne medlemmer til gruppene.

Sett i forhold til arbeidet som skal gjøres over en femårsperiode og den raske framdriften prosjektet må legge opp til, er det vesentlig at styringsgruppens medlemmer ser seg i stand til å gi arbeidet prioritet, både i forbindelse med møter, i form av kontakt med prosjektets medarbeidere, ved deltakelse på seminarer o.a. i prosjektets regi osv.

Kirkerådet går inn for at antallet medlemmer i styringsgruppen begrenses til seks (eller sju) medlemmer. Det oppnevnes i tillegg tre varamedlemmer. Det vises for øvrig til forslag til vedtak pkt. 1 og 2.

Etablering av prosjektsekretariat

Prosjektsekretariatet vil være prosjektledelsens daglige arbeidsorgan. Hovedoppgaven for sekretariatet vil være å tilrettelegge for forsøksvirksomheten som skal foregå i et utvalg av landets menigheter. Som ledd i dette skal sekretariatet "samarbeide med ulike fagmiljøer om den konkrete utformingen av utprøvings- og forsøksvirksomheten" (Innst. pkt. 2.2). Andre viktige oppgaver vil være informasjon og kommunikasjon – internt overfor aktører og forsøksmenigheter og eksternt overfor brukerne –, i tillegg til koordinering, budsjettstyring, rapportering og evaluering. Mye av virksomheten i det sentrale prosjektsekretariatet vil være av administrativ art.

I stortingskomitéens innstilling om meldingen går man ikke lenger inn for at prosjektsekretariatet skal ha fem medarbeidere sentralt og at det for øvrig opprettes en stilling i hvert bispedømme. I henhold til komitéens innstilling ligger det til rette for å tilpasse bemanningen og organiseringen i prosjektet direkte til prosjektets behov. I utviklingen av en organisasjonsmodell bør en se arbeidet for hele landet under ett. Noen kompetansemiljøer og ressurspersoner vil arbeide med hele landet som nedslagsfelt, noen kan prosjektet engasjere til oppdrag regionalt med sikte på spesifikke oppgaver i ett distrikt. Ulike instansers bidrag må inngå i en helhetlig plan som det er prosjektledelsens oppgave å utvikle og kvalitetssikre.

Arbeidet med å planlegge satsingen kan starte som en konsekvens av Stortingets behandling av meldingen i mai og Kirkerådets etablering av styringsgruppe i juni. Selve arbeidet med reformen og forsøksvirksomheten kan ikke komme ordentlig i gang før det foreligger midler over Statsbudsjettet for 2004. I mellomtiden vil prosjektets styringsgruppe ha behov for et midlertidig, arbeidende sekretariat til blant annet å utvikle planer, tilrettelegge møtevirksomhet i gruppen, gjennomføre informasjonstiltak og legge grunnlag for samarbeid med ulike fagmiljøer. Disse oppgavene vil ikke kunne inngå i det løpende arbeidet i Kirkerådets sekretariat, og det er derfor ønskelig å ansette/engasjere to personer (en i deltid) for å fylle disse funksjonene fra sommeren 2003. Det vil også arbeides for at stillingen som daglig leder for reformperioden kan lyses ut så fort som mulig, men med forbehold om budsjettmidler fra 2004.

Prosjektlederen vil være en frontfigur for prosjektet utad og bør ha gode evner til å kommunisere, både med fagmiljøer, opinion og media. Samtidig er

stillingen tillagt ansvar for den daglige organisatoriske driften av prosjektet, i praksis både administrative funksjoner og stabsledelse. For prosjektlederstillingen vil derfor formidlingsevne og ledelseskompetanse være viktige kvalifikasjoner.

Momenter til prosjektorganisering og en satsing fra 2004

Lokal forankring

Både meldingen og innstillingen er tydelige på at forsøksarbeidet skal være forankret lokalt. Det er særlig erfaringene som gjøres lokalt, som skal evalueres. Prosjektorganiseringen skal sikre en felles strategi og samordning av tiltak, og prosjektledelsen skal sette mål for de ulike fasene i arbeidet, men selve tiltakene overfor barna og ungdommene skal initieres og gjennomføres i menighetene. Det sies også i innstillingen fra komitéen at "det er den enkelte menighet som ut fra lokale forhold skal organisere og vedta rammene for innholdet i opplæringen" (innst. pkt. 2.2). Når organiseringsmodellen utarbeides, må det tas hensyn til mange ulike problemstillinger og behov. Noe av arbeidet må skje på sentralt hold, noe kan skje regionalt og noe må skje lokalt.

Noen stikkord om prosjektet

Prosjektet kan noe foreløpig og stikkordsmessig beskrives slik:

- Forsøk skal gjøres lokalt for å bygge ut et opplæringstilbud til barn/unge i alle menigheter
- Kartlegging av erfaringer og evaluering av omfang og deltakelse vil stå sentralt
- Rammen for arbeidet er årlige, øremerkede bevilgninger over Statsbudsjettet, med grunnlag i budsjettering og rapportering
- Et sentralt sekretariat under ledelse av en styringsgruppe koordinerer forsøksvirksomheten
- Kirkens bemanning styrkes i forsøksperioden; bemanningsbehovet

evalueres

- Sekretariatet finner samarbeidspartnere og kjøper tjenester fra aktører med oppgaverelevant kompetanse
- Regionale fag- og utdanningsmiljøer bør involveres og engasjeres i arbeidet
- Prosjektledelsen tilrettelegger for en organiseringsmodell og møte- og kommunikasjonsformer som sikrer prosjektets kvalitet og framdrift.

Informasjon

Å formidle informasjon som bidrar til oppslutning blant barna og de unge, stiller store krav til kommunikasjon. Før oppstart må det være utarbeidet en kommunikasjons- og informasjonsplan for å formidle både generelt i kirken og offentligheten og spesielt ut til kirkens medlemmer og medarbeidere i forsøksmenighetene og til samarbeidende aktører, hva som er reformens intensjon og program. Forsøkene må omfatte utprøving av ulike kommunikasjons- og informasjonsformer mellom kirken og målgruppene som vil omfatte både foreldre, barn og ungdom, fra informasjon på nasjonalt nivå til lokal kontakt i den enkelte menighet. Kompetansenivået innenfor kommunikasjon/informasjon hos kirkens medarbeidere bør vurderes og fagområdet ev. innarbeides i utdannings- og kurstilbud for kirkelige arbeidsgrupper.

Informasjon vil stå helt sentralt i prosjektsekretariatets arbeid, og flere av medarbeiderne vil ha funksjoner innenfor informasjon og kommunikasjon. Dette arbeidsfeltet må både prioriteres i form av stillingsressurser og som kvalifikasjonskrav mer generelt i prosjektsekretariatet.

Samarbeid

Innstillingen sier at en ansvars- og oppgavefordeling mellom aktører i prosessen må avklares tidlig. I den forbindelse må prosjektet snarest planlegges og beskrives mer detaljert enn det har vært mulig til nå. Det kan likevel nevnes noen aktører som vil kunne være verdifulle samarbeidspartnere og leverandører for prosjektet. At bare noen få er nevnt, betyr ikke at andre er mindre aktuelle. Mange ulike instanser gir signaler inn til Kirkerådet om at de ønsker å ta del i dette prosjektet som supplement til den øvrige virksomheten

som drives.

Bispedømmene og de sentralkirkelige råd

Samarbeidspartnerne i prosjektet vil ha noe ulik tilknytning til prosjektledelsen. I det som kan kalles det nære kompetansenettverket finner vi Kirkerådets sekretariat og stabene ved bispedømmekontorene. Oppgavene i prosjektet ligger på mange måter tett opp til virksomheten på kirkens sentrale og regionale nivå og kan ikke ses uavhengig av hverandre. I forarbeidene til prosjektet må en avklare ansvarslinjer, oppgavefordeling og samarbeidsformer mellom prosjektsekretariatet, Kirkerådets sekretariat og bispedømmene.

Institutt for Kristen Oppseding (IKO)

Reformen kan sies å være en forlengelse og konsekvens av den satsingen som Institutt for Kristen Oppseding har representert gjennom flere tiår. Mange av tiltakene som i dag når bredt ut på lokalt nivå i kirken og som fortsatt ligger inne som elementer i tenkningen omkring reformen, er blitt initiert av IKO. IKO's mangeårige praksis med å reise rundt med materiell og foredrag er også noe reformen kan trekke veksler på. Den senere tiden har instituttet arbeidet for å nyorientere virksomheten med særlig sikte på kirkens dåpsopplæring, og det vil være naturlig at IKO's kompetanse innenfor religionspedagogikk og program- og innholdsutvikling blir benyttet i prosjektet. Som et ledd i forarbeidene til forsøksvirksomheten vil IKO høsten 2003 arbeide med religionspedagogisk utviklingsarbeid, og også gjennomføre en landsomfattende kartlegging av dåpsopplæringstiltak i menighetene og andre forhold som det er viktig å ha grunnlagsinformasjon om før forsøkene igangsettes.

Stiftelsen Kirkeforskning (KIFO)

Hovedoppgaven for prosjektet skal være forsøk. Prosjektledelsen må allerede ved oppstarten av planarbeidet knytte til seg fagkompetanse for å planlegge forsøksvirksomheten, ikke minst med sikte på evaluering. Stiftelsen Kirkeforskning (KIFO) vil være samarbeidspartner for dette området. Staben i KIFO innehar høy faglig kompetanse innenfor både forskning, pedagogikk og teologi, og institusjonen har flere medarbeidere som har arbeidet i senere tid med oppgaver som har relevans for kirkens dåpsopplæring.

Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon (KA)

Opprettelse av nye stillinger vil også stå sentralt i arbeidet. Forsøkene skal prøve ut behovet for bemanning, både mht. årsverk og kompetansenivå. Samarbeid på tvers av menighets-/fellesrådsgrenser skal også prøves ut. I forhold til mange av disse administrative, økonomiske og juridiske områdene vil Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon (KA) være en naturlig og nødvendig samarbeidspartner, men ikke minst vil KA også være viktig på området kompetansebygging for ansatte og andre medarbeidere.

Fagmiljøer

Innstillingen sier uttrykkelig at "prosjektsekretariatet bør samarbeide med ulike fagmiljøer om den konkrete utformingen av utprøvings- og forsøksvirksomheten" og at disse miljøene vil kunne fungere som kreative baser og motorer for arbeidet. I de ulike regionene finner vi både høyskoler og andre utdanningsinstitusjoner og kompetansesentra som vil ha mye å tilføre kirkens satsing på trosopplæring – både generelt innenfor pedagogikk, teologi og diakoni og mer spesifikt mht. ulike målgrupper eller arbeidsformer (så som førskolealder, samiske forhold, sang og musikk, kunst og kultur, informasjonsfag m.m.). Prosjektet må tidlig kartlegge kompetansen som finnes og definere prosjektets behov og muligheter for samspill med disse faginstitutionene (her vil det føre for langt å nevne institusjoner ved navn).

Utdanningssteder

Reformen og forsøkene åpner for flere stillinger til dåpsopplæring. Forsøkene skal også vinne erfaringer med hensyn til rekruttering, kompetanse og stillingsressurser. I særlig grad vil det være viktig å samarbeide tett med utdanningsinstitusjoner som satser på nyutvikling av utdanningsløp for kirkelig sektor generelt og opp mot reformens behov spesielt.

Fagforeninger

Også hos fagforeningene er det ønske om å bidra til kompetanseheving for den kirkelige staben. For eksempel er Fagråd for kateketikk under Presteforeningens utdanningsavdeling (der også Kateketforeningen er representert) en interessant samarbeidspartner mht. etter- og videreutdanningstiltak. Men det vil også være viktig å fokusere på alle involverte yrkesgrupper og søke å utvikle det tverrfaglige samarbeidet mellom dem som dette prosjektet inviterer til.

Frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner

I tillegg og ikke minst må prosjektet ivareta kompetansen hos de aktørene som til nå har drevet mest aktivt kirkelig barne- og ungdomsarbeid på grunnplanet. De frivillige kristelige barne- og ungdomsorganisasjonene ønsker i stor grad å ta del i kirkens satsing på reformen. Noen av dem arbeider mest overfor yngre barn, noen mest overfor ungdom. Organisasjonene har ansatte både sentralt og ute i distriktene med lang og relevant erfaring, og mye av arbeidet skjer i nært samarbeid med kirken. Blant annet har vi sett i senere tid at det mange steder er et tett samarbeid mellom menigheter og organisasjoner innenfor ungdomsdiakonalt arbeid.

Både Stortingsmeldingen og innstillingen betrakter organisasjonene som viktige medspillere for prosjektet og reformen. I innstillingen poengteres det at menighetene har ansvaret for at bredden i folkekirken blir ivaretatt, og at de frivillige organisasjonenes bidrag til opplæringen også må respektere dette kravet. Dette innebærer at organisasjoner som vil medvirke i forsøksfasen av reformen, i likhet med menighetene må ha fokus på at det er bredden som er målgruppe og at tilbudene både i utforming og innhold må siktes inn på å oppnå stor oppslutning. Prosjektledelsen må tidlig i prosessen innlede et samarbeid med de aktuelle organisasjonene om hva de kan tilby av tjenester og kompetanse inn i prosjektet og hvordan det kan arbeides i et samvirke mellom kirke og organisasjon på de ulike nivåene.

Prosjektsekretariat

Prosjektets arbeid vil mye gå ut på å tilrettelegge for de nødvendige grep med hensyn til utviklingstiltak, forsøk og evaluering. Hvilke oppgaver innenfor disse områdene prosjektmedarbeiderne selv skal utføre og hva som skal settes ut som oppdrag til ulike fagmiljøer, har betydning for bemanningen i prosjektstaben.

Innstillingen sier at prosjektsekretariatet skal gi den nødvendige faglige støtte til det lokale nivå (innst. pkt. 2.2). Dette innebærer å formidle tilstrekkelig informasjon om prosjektet, men også motivasjonsbygging, inspirasjon, hjelp til innovasjon, og støtte gjennom hele prosessen. Dessuten må prosjektsekretariatet forestå styring og framdrift av prosjektet, avtaler, koordinering av intern og ekstern informasjon, sørge for relasjonsbygging samt oppbygging og vedlikehold av kompetansenettverket. Noe av oppgavene er klart av felles/sentral karakter, noe er arbeid som må utføres regionalt og lokalt.

Hensynet til motiveringstiltak og oppfølging av forsøksmenighetene og

evalueringsprosessen kan tilsi at en del stillinger i prosjektorganisasjonen skal være plassert regionalt. Da vil det være lettere å samarbeide tett til både forsøksmenigheter, bispedømmer og fag- og utdanningsmiljøer i regionen. Ved en slik modell må det sikres nær og hyppig kontakt (nett, møter) mellom medarbeiderne i prosjektet som helhet. Alternativt eller i tillegg kan det legges opp til mye reisevirksomhet for staben i det sentrale prosjektsekretariatet. Noen vil inneha spesialkompetanse som i form av rådgivning, foredrag etc. må komme andre aktører og distrikter til gode, uavhengig av hvor den enkelte stillingen for øvrig er plassert. Blant annet gjelder dette kompetanse mht. funksjonshemmede. Andre og mer administrative funksjoner kan utføres sentralt. Prosjektsekretariatet utgjør en selvstendig operativ enhet, men enkelte oppgaver kan av formelle og/eller praktiske hensyn legges til Kirkerådets sekretariat. Det er rimelig å anta at prosjektets totale behov for årsverk vil ligge på et nivå tilsvarende det Stortingsmeldingen legger opp til, og at det vil dreie seg om både faste stillinger og kjøp av tjenester. Forsøksvirksomheten vil også bety et merarbeid i bispedømmene som må dekkes opp gjennom tilførsel av ressurser fra prosjektet. Imidlertid vil forhold vedrørende lokalisering av stillingene, kompetanse og funksjoner for hele organisasjonen bli nærmere definert i forbindelse med konkretiseringen av planene for prosjektet. Det vises også til saksutredning til sak KR 06/03. Alle stillinger i prosjektet bør være bemannet i løpet av første halvår 2004.

Lokalisering

Rent fysisk må de medarbeiderne som utgjør det daglige, sentrale prosjektsekretariatet, være samlokalisert. Datateknisk er det mulig for alle medarbeiderne, også de regionale, å være tilkoplede samme nettverk og dele dataverktøy og bl.a. ha direkte "snakke-forbindelse" med hverandre. I det nåværende Kirkens hus er det ikke plass til et prosjektsekretariat fra 2004. Det arbeides med en løsning for et nytt Kirkens hus for flere organisasjoner med kirkelig tilknytning, muligens med flytting i 2004/2005. I mellomperioden er det mulig å leie lokaler hos IKO i Colletts gate i Oslo, der det både ligger til rette for en separat kontorenhet og bruk av fellesarealer som kantine og møte-/konferanserom. Det må i så fall avklares om noen av de administrative oppgavene skal ligge i Kirkerådets sekretariat eller ivaretas som kjøp av tjenester fra IKOs personale. For en så liten stab som det sentralt plasserte sekretariatet vil det være gunstig å ha daglig nærhet til et kollegialt og aktivt faglig miljø som det IKO representerer.

* * *